

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 522/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], podnikajúceho pod obchodným menom [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, Kollárova 35, Martin, ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 200/2019 z 20. februára 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], podnikajúceho pod obchodným

menom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Ďurčateľovou, ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Cob 200/2019 z 20. februára 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol na strane žalovaného (žalovaného v 2. rade, pozn.) účastníkom konania o zaplatenie peňažnej sumy 103 975,89 € s príslušenstvom. Okresný súd Martin (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 31. januára 2019 osvedčil žalovaný nárok žalobcu v predmetnom konaní. Proti predmetnému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu.

3. Sťažovateľ vytýka krajskému súdu (a aj okresnému súdu), že započítanie pohľadávky žalovanej v 1. rade proti právnomu predchodcovi žalobcu vyhodnotil ako neplatné pre nedodržanie lehoty uvedenej v § 529 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Sťažovateľ považuje hodnotenie súdov za prísne formálne, ak za lehotu bez zbytočného odkladu považovali iba lehotu 8 dní (v predmetnom prípade súdy konkretizovali lehotu, v ktorej malo dôjsť k započítaniu ako 17 dní, pozn.). Krajský súd v napadnutom rozsudku odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obdo 32/2007, ktorý riešil rovnakú situáciu, keď mal vysloviť, že lehotu 31 dní nemožno vykladať za lehotu bez zbytočného odkladu. Sťažovateľ sa s takýmto odkazom nestotožňuje a domnieva sa, že v predmetnom prípade sa mohol právny predchodca žalobcu dozvedieť o započítaní v lehote 10 až 13 dní od oznámenia o postúpení, teda v lehote bližšej 8 dňom.

4. Krajský súd sa podľa sťažovateľa odmietol zaoberať jeho odvolacou námietkou, podľa ktorej z § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka nevyplýva, že by bez zbytočného odkladu mal byť uskutočnený aj samotný započítací prejav. Rovnako mal krajský súd podľa sťažovateľa pochybiť, aj keď časť sťažovateľových odvolacích námietok označil len za polemiku so skutkovými zisteniami, a teda náležitým spôsobom nepreskúmal a nevyhodnotil postup okresného súdu. Preto sa sťažovateľ domnieva, že krajský súd napadnutým rozsudkom zasiahol do jeho základných práv na spravodlivý súdny proces, rovnosť účastníkov v konaní a práva vlastníť majetok.

5. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, že nepodal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, pretože sa domnieva, že toto by najvyšší súd odmietol ako neprípustné s poukazom na rozhodnutie sp. zn. 4 Obdo 32/2007. Sťažovateľ napokon uviedol, že pri posudzovaní pojmu bez zbytočného odkladu nastávajú aplikačné problémy, a preto je namieste, aby zo strany ústavného súdu došlo k zjednoteniu posudzovania danej lehoty.

6. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14Cob/200/2019 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14Cob/200/2019 z 20.02.2020 sa ruší a vec sa vracia súdu na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 450,29 € na účet právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11.1 Podľa § 56 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11.2 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu, ústavný súd musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany

svojich práv. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (m. m. I. ÚS 161/02, III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, I. ÚS 79/07, III. ÚS 114/2010).

16. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označených základných práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nemu podal dovolanie.

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že nepodal dovolanie, pretože sa domnieval, že najvyšší súd by ho odmietol kvôli svojmu už skôr vydanému rozhodnutiu sp. zn. 4 Obdo 32/2007, hoci vo svojej ústavnej sťažnosti polemizuje s tým, ako krajský súd vykladá práve toto rozhodnutie.

18. V ustanovení § 420 Civilného sporového poriadku sú taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktorý je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu; pokiaľ sa v konaní vyskytne niektorá z týchto procesných vád, je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu, proti ktorému inak tento opravný prostriedok nie je prípustný. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie skončilo, bez ohľadu na to, či sa o podstate odvolania rozhodovalo alebo konanie o odvolaní bolo odvolacím súdom odmietnuté.

19. Vychádzajúc z vlastnej ustálenej judikatúry, ústavný súd sa nemôže stotožniť s domnienkou sťažovateľa o odmietnutí jeho potenciálneho dovolania najvyšším súdom,

pretože v okolnostiach posudzovanej veci ide o rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku a sťažovateľ v samotnej ústavnej sťažnosti namieta tzv. vadu zmätočnosti konania (tvrdenie, že odvolací súd sa odmietol zaoberať jeho odvolacou námietkou, pozn.). Skutočnosť, že sťažovateľ sa domnieva, že dovolací súd by v obdobnej právnej veci dovolanie odmietol ako neprípustné, nie je podľa názoru ústavného súdu dôvodom hodným osobného zreteľa, ktorý bránil sťažovateľovi vyčerpať právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd pred tým, ako o ochranu požiada ústavný súd. Pokiaľ ide o sťažovateľovu požiadavku, aby ústavný súd zjednotil judikatúru týkajúcu sa aplikácie lehoty „bez zbytočného odkladu“, ústavný súd podotýka, že nie je orgánom, ktorého úlohou je zjednocovať judikatúru všeobecných súdov. Takáto kompetencia patrí najvyššiemu súdu, teda dovolaciemu súdu, na ktorý sa sťažovateľ v konečnom dôsledku vedome neobrátil.

20. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytoval, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (obdobne I. ÚS 728/2016, III. ÚS 562/2017, II. ÚS 244/2020). Sťažovateľ tiež netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto zo strany ústavného súdu neprichádza do úvahy ani prípadný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

21. Keďže sťažovateľ právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv, nevyčerpal a nepreukázal, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru, ale túto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu